

1. Naštej in opiši operacijske sisteme.

Enouporabniški, enopravilni

- o dela lahko samo en uporabnik s samo enim programom,
- o MS-DOS

Enouporabniški, večopravilni

- o dela lahko samo en uporabnik z več programi hkrati,
- o Microsoft Windows 95/98/NT, Windows XP

Večuporabniški, večopravilni

- o dela lahko več uporabnikov z več programi hkrati, (vendar ne istočasno)
- o Linux

2. Kaj je DOS?

DOS je operacijski sistem za vse osebne računalnike. Enopravilni, enouporabniški operacijski sistem, sedaj je ozadje v Windowsih. Vanj pridemo če ob vklopu pritisnemo funkcijsko tipko F4 ali F8.

3. Kaj je BIOS?

BIOS je programska oprema, ki se nahaja v ROM in se izvede takoj po vklopu osebnega računalnika (PC). Omogoča nastavitve osnovnih parametrov strojne opreme in njeno testiranje ter nalaganje operacijskega sistema. Služi kot vmesnik med strojno opremo in operacijskim sistemom. Tako lahko isti operacijski sistem deluje na različnih strojnih opreмах. BIOS omogoča operacijskemu sistemu in ostali programski opremi dostop do strojne opreme oziroma delo z njo. Vanj pridemo če ob vklopu pritisnemo funkcijsko tipko Del (delete).

4. Kako formatirano in znova naložimo računalnik?

V CD pogon vstavimo disk z XP inštalacijo in potem resetiramo računalnik in še preden se naloži Windows pritisnemo enter in sledimo navodilom.

5. Naštej in opiši internetne brskalnike (opiši razlike).

Najbolj razširjeni brskalniki so Microsoft Internet Explorer, Netscape Navigator, Mozilla Firefox, Opera, Safari, Lynx.

Microsoft Internet Explorer je brezplačni spletni brskalnik, ki deluje pod okoljem Windows in Macintosh.

Internet Explorer je najbolj popularen brskalnik, saj ga uporablja približno 90 % uporabnikov svetovnega spleta. Prepoznaven je predvsem zaradi množice programskih napak, ki dopuščajo nevarno brskanje po medmrežju.

Netscape Navigator je spletni brskalnik, ki so ga iz Mosaica razvili pri podjetju Netscape.

Mozilla Firefox je prost, odprtokodni grafični spletni brskalnik, ki je na razpolago za več operacijskih sistemov in preveden v več svetovnih jezikov. Firefox vsebuje vstavke za blokiranje pojavnih oken, iskanje z zavihki, novice v obliki RSS, podporo veliko

odprtokodnim standardom za označevanje in sistem za preprosto dodajanje uporabnih razširitev.

9. Požarni zid je verjetno najpogostejši varnostni izdelek s področja omrežne varnosti. Potrebuje ga že skoraj vsaka naprava, povezana v internet. Požarni zidovi so namenjeni ločevanju dveh odsekov omrežij, pogosto enemu odseku zaupamo, drugemu pa ne.

Bistvo požarnega zidu je v zagotavljanju varnosti med dvema omrežjema. Požarni zid glede na določena pravila dovoli ali zavrne tok podatkov preko nje.

8. Opiši računalniške viruse, črve, piškotke.

Trojanski konj je računalniški virus, ki lahko povzroči veliko škode na računalniku. Nadzoruje ga heker. Ti virusi so programi, ki se predstavljajo uporabniku kot nek drug program (na primer računalniška igrlica ali odstranjevalec neželjenih poštnih sporočil ali kaj podobnega), v resnici pa povzročajo škodo v trenutku, ko jih zaženemo.

TTP [hatetepé] (kratica za HyperText Transfer Protocol) je glavna metoda za prenos informacij na spletu. Protokol je prvotno namenjen objavljanju in prejemanju HTML strani.

HTTP je [komunikacijski protokol] med strankami in strežniki. HTTP stranka, kot naprimer spletni brskalnik, navadno začne zahtevo tako da vpostavi TCP povezavo na izbrani priklop na oddaljenem gostitelju (privzeta je številka priklopa 80). HTTP strežnik, ki na tem priklopu pričakuje da bo stranka poslala svoj zahtevek naprimer "GET / HTTP/ 1.1" (ta zahtevek prosi za privzeto spletno stran na dotičnem strežniku), čemur sledi MIME sporočilo, podobno kot pri elektronski pošti, ki vsebuje kup obveznih in neobveznih podatkov za informiranje strežnika (podatek o gostitelju "Host" je naprimer obvezen), čemur lahko sledi neobvezno polje poljubnih podatkov. Ko strežnik prejme tak zahtevek in morebitno sporočilo, na to odgovori naprimer z "200 OK" in lastnim sporočilom, katerega vsebina je naprimer zahtevana datoteka, sporočilo o napaki ali pa kaka druga informacija.

11. Héker (angleško hacker [hêk'r]) je računalniški zanesenjak, ki uživa v raziskovanju programov, sam navdušeno (celo obsedeno) programira in spoštuje lastna etična pravila, ki pravijo, da mora biti dostop do računalnikov mogoč vsakomur, informacije svobodno dostopne, da nam računalniki izboljšujejo življenje, oblasti (politiki, vojski in pravosodju) pa ne gre zaupati. Héker je lahko tudi oseba, ki je zelo vešča v neračunalniški panogi, dokler jo ubiranje nedokumentiranih, ali neuveljavljenih poti, vodi do hitrejšega rezultata z manj truda. V praksi lahko takšno delovanje pripelje do nevarnih posledic, zato so potrebna etična in varnostna načela (npr. popravilo varovalke z žebljem).

12. Spletni strežnik (angleško Web server) je računalnik oziroma programje v strežniku za vzdrževanje spletnega mesta na internetu. Ko kdo s spletnih pregledovalnikom obiše spletno mesto in zahteva dokument, nam oddaljeni strežnik začne pošiljati spletni dokument.

9. Kako se zaščitimo pred računalniškimi virusi?

Pred virusi se bojujemo s pomočjo protivirusnih programov, požarnih zidov in pravočasnih popravkov programja.

7. Primer programa v javi

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.Graphics;
public class HelloWorld extends Applet {
    public void paint(Graphics g) {
```

```
    g.drawString("Hello world!", 50, 25);  
  }  
}
```

6. Kaj počnejo programerji?

Programer je oseba ki se ukvarja s programiranjem.